

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

สื่อสารมวลชนเป็นสื่อกลาง หรือเป็นสิ่งที่นำข้อมูลข่าวสารข้อเท็จจริง ข้อความคิดเห็น รวมถึงสะท้อนแง่มุมบทบาทของสังคม เป็นตัวกลางระหว่างรัฐ ประชาชน และสังคม สื่อมวลชนทำหน้าที่เป็นห่วงโซ่ที่โยงเชื่อมสังคมกับภาครัฐ หากสื่อมวลชนทำหน้าที่ได้สมบูรณ์ถูกต้องและชัดเจน จะทำให้สังคมหรือประเทศชาติเป็นปึกแผ่นมั่นคง มีความสามัคคีกัน ในทางกลับกันสื่อมวลชนอาจก่อให้เกิดความหวาดกลัวต่อสังคมได้ สื่อมวลชนเป็นผู้ใช้วาจากรรมที่น่าเชื่อถือ และยอมรับจากสังคม สื่อมวลชนสามารถเข้าถึงประชาชนและสังคมได้อย่างรวดเร็ว มีอิทธิพลในการปลุกเร้า และก่อกระแสความรู้สึกลึกต่างๆ สื่อมีประสิทธิภาพในกระตุ้น ความโกรธ ความเกลียด ความเห็นใจ ความกลัว ความชอบ ผ่านเนื้อหาที่ถูกนำเสนอทั้งเนื้อหานั้นจะถูกจะผิดหรือไม่ ทั้งสื่อยังเป็นใจกลางที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตย สื่อต้องทำหน้าที่เป็นตลาดเสรีทางความคิด เปิดโอกาสให้ทุกคนเข้าถึงได้ การมีส่วนร่วมในทางการเมืองในรัฐที่ปกครองด้วยระบบประชาธิปไตย ของประชาชนย่อมมีความสำคัญอีกทางหนึ่ง คือ การที่ประชาชนสามารถรู้ข้อมูลข่าวสารของฝ่ายรัฐ ฝ่ายปกครอง หรือของราชการได้ และการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนจะต้องเป็นอิสระปราศจากการถูกแทรกแซงพร้อมทั้งรัฐต้องให้การเอื้ออำนวยข้อมูลข่าวสารแก่สื่อไม่ปิดกั้นสื่อไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ดังนี้ สื่อจึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญอยู่หลายประการ ได้แก่¹

1. บทบาทในฐานะผู้แจ้งข่าวสาร (Messenger) เป็นบทบาทในการรายงานข่าวให้มวลชนหรือประชาชนผู้รับข่าวสารทราบว่ามิเหตุการณ์ใดเกิดขึ้น และเนื่องจากสังคมในยุคปัจจุบันเป็นสังคมเปิด ประกอบกับพัฒนาการของเทคโนโลยีในการสื่อสารที่มีความทันสมัยมากขึ้น ส่งผลให้การรายงานข่าวของสื่อมวลชนเป็นการรายงานข่าวอย่างกว้างขวางและทั่วถึงทั้งในสังคมนั้นและสังคมอื่นๆ ด้วย

¹ ประมะ สตะเวทิน. (2539). การสื่อสารมวลชน กระบวนการและทฤษฎี. หน้า 133.

2. บทบาทของสภานิติบัญญัติ เป็นบทบาทในการสอบสวนและรายงานถึงสิ่งที่เป็นการอันตราย ทั้งทางร่างกาย เศรษฐกิจ หรือการเมืองต่อประชาชนผู้รับสาร และหมายความรวมถึงการนำเสนอ ความก้าวหน้าทางสังคมในด้านต่างๆ อีกด้วย

3. บทบาทการเป็นตัวกลาง บทบาทการเป็นตัวกลางในที่นี้ขึ้นอยู่กับสองลักษณะ คือ การเป็นตัวกลางระหว่างแหล่งข่าว กับผู้รับข่าวสาร และการเป็นตัวกลางระหว่างแหล่งข่าว กับแหล่งข่าวด้วยกันเอง

4. บทบาทการเป็นตัวเชื่อม เป็นขั้นตอนของการถ่ายทอดข่าวสารจากแหล่งข่าวไปสู่ผู้รับสาร โดยการเชื่อมโยงทวีปเข้ากับทวีปหรือเชื่อมโยงอดีตเข้ากับอนาคต อันจะก่อให้เกิดความเข้าใจใน วัฒนธรรมของกันและกันระหว่างผู้คนที่อาศัยอยู่ห่างไกลกัน หรืออาจเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมของ สังคมจากยุคสมัยหนึ่งไปสู่อีกยุคสมัยหนึ่ง

5. บทบาทของการเป็นผู้เฝ้าประตู เนื่องจากสื่อมวลชนจะทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างข่าว กับผู้รับข่าวสาร และเป็นตัวกลางระหว่างแหล่งข่าวด้วยกันเอง ดังนั้น สื่อมวลชนในฐานะตัวกลางจึงมี หน้าที่ที่จะวินิจฉัยว่าควรจะส่งข่าวสารใดไปยังผู้รับข่าว ไม่ว่าจะเป็นผู้อ่าน ผู้ฟัง หรือผู้รับชม อันเป็น แนวทางในการเลือกที่จะนำเสนอหรือปฏิเสธที่จะไม่นำเสนอเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยพิจารณาจากปัจจัยที่ มีอิทธิพลต่อแนวทางเหล่านั้น อาทิ พิจารณาจากคุณค่าของข่าว หรือพิจารณาจากเนื้อที่หรือเวลาในการ นำเสนอของสื่อมวลชน เป็นต้น

บทบาทดังกล่าวข้างต้นของสื่อมวลชนนั้น จะมีประสิทธิภาพได้ภายใต้รัฐเสรีประชาธิปไตย นั้น สื่อมวลชนจะต้องมีสิทธิและเสรีภาพ คืออิสระในการปฏิบัติหน้าที่และนำเสนอข้อมูลข่าวสาร นั้นเอง รัฐที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตย จึงต้องกำหนดกฎหมายให้ความคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพของสื่อมวลชนให้ชัดเจน ดังตัวอย่างตามรัฐธรรมนูญของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้บัญญัติ กำหนดคุ้มครองและรับรองสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชนไว้ใน First Amendment of the Bill of Rights มี ใจความสำคัญว่า “ห้ามรัฐสภามีให้ตรากฎหมายใดๆ อันมีผลเป็นการจำกัดหรือตัดทอนเสรีภาพของ สื่อมวลชน เพื่อให้สื่อมวลชนมีความเป็นอิสระและสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี”

เรื่องสิทธิเสรีภาพนี้อยู่ภายใต้หลัก “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” ซึ่งถือว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมามี เท่าเทียมกัน ไม่แบ่งแยกสีผิว ชนเผ่า ด้วยอะไรก็แล้วแต่ ภายใต้แดนแบ่งเสรีภาพนี้ มนุษย์แต่ละคนจึง สามารถที่จะคิดหรือกระทำการใดๆ ได้อย่างอิสระปลอดจากการแทรกแซง โดยบุคคลอื่น โดยเฉพาะ จากผู้ใช้อำนาจรัฐ ดังนั้น รัฐธรรมนูญของรัฐเสรีประชาธิปไตยทุกรัฐจึงได้บัญญัติและให้ความคุ้มครอง และให้การรับรองสิทธิและเสรีภาพในด้านต่างๆ ของบุคคลไว้ ซึ่งสิทธิและเสรีภาพมีความหมาย

คล้ายคลึงใกล้เคียงกัน กล่าวคือ “สิทธิ” เป็นอำนาจที่กฎหมายรับรองให้แก่บุคคลในอันที่จะกระทำการเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินหรือบุคคลอื่น² ส่วนคำว่า “เสรีภาพ” คือ อำนาจของมนุษย์ในอันที่จะกำหนดชะตากรรมของตนเอง และภายใต้อำนาจนี้บุคคลย่อมสามารถที่จะเลือกวิถีชีวิตของตนเองได้ตามใจปรารถนา หรือก็คือสภาพการณ์ที่บุคคลมีอิสระในการที่จะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามความประสงค์ของตนเอง³ ในส่วนของเสรีภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนสามารถจำแนกได้ดังนี้

1. เสรีภาพในข่าวสาร (Freedom of Information)
2. เสรีภาพในการพิมพ์ (Freedom of Printing)
3. เสรีภาพในการวิพากษ์วิจารณ์ (Freedom of Criticism)
4. เสรีภาพในการจำหน่าย จ่าย และแจก (Freedom of Dissemination)

เมื่อมีการให้เสรีภาพแก่สื่อมวลชนแล้ว หากสื่อมวลชนใช้เสรีภาพนั้น จนทำให้มีบุคคลอื่นเดือดร้อน หรือใช้เสรีภาพดินแดนแบ่งเสรีภาพของตนแล้ว โดยหลักการแล้วจะต้องมีกฎหมายบัญญัติขอบเขตการใช้เสรีภาพนั้นไว้ด้วย หลักการที่รัฐสามารถจะจำกัดและควบคุมการใช้ สิทธิเสรีภาพ ของสื่อมวลชนนั้นจะต้องอยู่ภายใต้หลักการ ดังนี้

1. หลักเพื่อความมั่นคงของรัฐ

อำนาจอธิปไตยเป็นอำนาจสูงสุดของรัฐ ถูกใช้หรือแสดงออกได้ก็แต่โดยอาศัยความมีอยู่ของรัฐ ความมั่นคงของรัฐจึงจะเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง หากรัฐปราศจากความมั่นคงแล้ว สิทธิเสรีภาพที่จะให้แก่ประชาชนนั้น จะมีอาจมีขึ้นได้ ฉะนั้นบางกรณีจึงต้องยอมให้มีการลิดรอนเสรีภาพ เพื่อความดำรงอยู่ของรัฐ

2. หลักเพื่อความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีของประชาชน

หลักเพื่อความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีของประชาชนนั้น เป็นสิ่งที่อยู่เหนือสิทธิประโยชน์ส่วนบุคคล เป็นหลักเพื่อประโยชน์ ส่วนรวมของประเทศชาติ เป็นไปเพื่อความสงบสุขของประชาชนร่วมกัน

3. หลักการเคารพในสิทธิส่วนบุคคล หรือชื่อเสียงของบุคคลอื่น

การใช้สิทธิหรือเสรีภาพมีหลักการหนึ่งว่า จะต้องไม่ใช่สิทธิหรือเสรีภาพไปเป็นอันตรายทำลายล้าง ชัดขวาง หรือกระทบสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น เพราะถือว่าบุคคลเป็นผู้มีสิทธิ เสรีภาพ

² วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. เล่มเดิม. หน้า 22.

³ บรรเจิด สิงคะเนติ. เล่มเดิม. หน้า 44.

เสมอภาคเท่ากันทั้งสิ้น นั้นจึงกำหนดให้ความคุ้มครองความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลอื่น คุ้มครองเสรีภาพในเกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัว หรือความเป็นอยู่ของบุคคลอื่น

4. หลักการเพื่อป้องกันหรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน

สำหรับประเทศไทย ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ พ.ศ. 2475 ในการตรารัฐธรรมนูญฉบับต่างๆ นั้นได้มีการบัญญัติรับรองสิทธิเสรีภาพของบุคคลและของสื่อมวลชนไว้ และมีพัฒนาการความคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ในแต่ละยุคและสมัย กระทั่งเกิดการจัดทำและประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับประชาชนขึ้น คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 นั้น ถือเป็นการบัญญัติรับรองและคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของสื่อมวลชนขึ้น เมื่อรัฐธรรมนูญฉบับ ปี 2550 ประกาศใช้ หลักการคุ้มครองและรับรอง รวมถึงหลักการจำกัดสิทธิ เสรีภาพของบุคคล หรือสื่อมวลชน ยังคงปรากฏอยู่อย่างชัดเจน ไว้ในมาตรา 29, มาตรา 45, มาตรา 46, มาตรา 47, มาตรา 48 เป็นต้น รวมทั้งกำหนดให้มืองค์กรกลางมาทำหน้าที่เพื่อจัดสรรควบคุมดูแลสื่อมวลชนเป็นการเฉพาะ คือ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือมีชื่อย่อว่า กสทช.

ถึงแม้รัฐธรรมนูญได้มีบทบัญญัติ เพื่อคุ้มครองและรับรองสิทธิ เสรีภาพ การปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนไม่ว่าจะเป็นสื่อมวลชนในระบบธุรกิจเอกชน หรือสื่อมวลชนในกำกับดูแลของรัฐก็ตาม แต่ด้วยหลักการควบคุมให้สามารถที่รัฐจะใช้หลักการจำกัดหรือลดทอนสิทธิ เสรีภาพของสื่อมวลชนได้ ไว้ในมาตรา 45 ของรัฐธรรมนูญ เช่นกัน ในวรรคสอง มาตรา 45 วรรคสอง “การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัวหรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันหรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน”

และในมาตรา 29 “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมีได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วยโดยอนุโลม

จากบทบัญญัติที่มาตรา 45 วรรคสองและในมาตรา 29 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 นี้ให้อำนาจรัฐออกกฎหมายเพื่อควบคุม หรือลิดรอนสิทธิและเสรีภาพของบุคคลหรือสื่อมวลชนได้ ในกรอบกฎหมายในลำดับรองลงมาเพื่อเป็นกฎหมายใช้เฉพาะการควบคุมสื่อมวลชน เช่น

พระราชบัญญัติจัดการพิมพ์ พ.ศ. 2550, พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550, พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551, พระราชกำหนดการบริหารราชการแผ่นดินในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 และพระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พ.ศ. 2547 เป็นต้น

ในช่วงระยะเวลา 3-4 ปี ที่ผ่านมีความผันแปรทางการเมืองส่งผลกระทบต่อสังคมไทยเป็นอย่างมากกลุ่มบุคคลที่คัดค้านและสนับสนุนทางการเมืองมาผลิตเปลี่ยนกับชุมนุม และเกิดความวุ่นวายสร้างความเสียหายต่อบ้านเมืองเป็นอย่างมาก กฎหมายที่เป็นเครื่องมือของฝ่ายรัฐ ให้สามารถควบคุมหรือลิดรอนสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชนได้ตามรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนดการบริหารราชการแผ่นดินในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 นี้เป็นประเด็นสำคัญทางกฎหมายที่ฝ่ายรัฐใช้อำนาจห้ามมิให้สื่อมวลชนเผยแพร่ภาพข่าว หรือข่าวสารต่างๆ แม้กระทั่งห้ามบุคคลชุมนุมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองก็ได้ ถือเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อสื่อมวลชนในรัฐเสรีประชาธิปไตย มาตรา 9 (3) ในพระราชกำหนดการบริหารราชการแผ่นดินในสถานการณ์ฉุกเฉิน “ห้ามการเสนอข่าว การจำหน่าย หรือทำให้แพร่หลายซึ่งหนังสือ สิ่งพิมพ์ หรือสื่ออื่นใดที่มีข้อความอันอาจทำให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัวหรือเจตนาบิดเบือนข้อมูลข่าวสารทำให้เกิดความเข้าใจผิดในสถานการณ์ฉุกเฉินจนกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ หรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ทั้งในเขตพื้นที่ที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือทั่วราชอาณาจักร”

และมาตรา 11 (5) “ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจออกคำสั่งตรวจสอบจดหมาย หนังสือ สิ่งพิมพ์ โทรเลข โทรศัพท์ หรือการสื่อสารด้วยวิธีการอื่นใด ตลอดจนการสั่งระงับหรือยับยั้งการติดต่อหรือการสื่อสารใด เพื่อป้องกันหรือระงับเหตุการร้ายแรง โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษโดยอนุโลม”

จะเห็นได้ว่านอกจากรัฐธรรมนูญที่ให้ความคุ้มครองให้สิทธิ เสรีภาพแก่บุคคลหรือสื่อมวลชนไปควบคู่กับบัญญัติหลักเกณฑ์การควบคุมสื่อมวลชนไว้ด้วย และยังเปิดโอกาสให้สามารถ

ใช้กฎหมายอื่น เพื่อลิดรอนหรือจำกัดเสรีภาพของสื่อมวลชนได้อีก ดังที่กล่าวมาเป็นประเด็นใหญ่ที่ต้องหันกลับมาทบทวนกันอย่างจริงจังถึงเสรีภาพของสื่อมวลชน ประเทศไทยยอมรับตนเองว่าเป็นรัฐเสรีประชาธิปไตย อยู่ภายใต้หลักนิติรัฐย่อมคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของปัจเจกชนอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน แต่หากถึงเวลาที่มีความจำเป็นหรือเหตุการณ์ไม่ปกติแล้วรัฐสามารถอ้างและใช้กฎหมายตามที่รัฐธรรมนูญให้อำนาจไว้ ที่ผ่านมามีสื่อมวลชนจะไม่ถูกปิดกั้นก็ตาม เพราะรัฐธรรมนูญห้ามไว้ และส่วนมากใช้กฎหมายอื่นควบคุมแทนได้ จนสิ่งนั้นไม่สามารถออกอากาศได้จนต้องปิดตัวเองลง ถือเป็นควบคุมสื่อโดยอ้อมที่มีขอบแทรกแซงอย่างชัดเจน ซึ่งขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้มีอำนาจรัฐ ในขณะนั้นว่าจะเลือกใช้หรือไม่อย่างไร

5.2 ข้อเสนอแนะ

การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในรัฐเสรีประชาธิปไตย ภายใต้หลักนิติรัฐนั้น จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีกฎหมายให้อำนาจไว้เท่านั้น และจะต้องไม่เกินความสมควร ความพอดีแก่เหตุ นั้น ด้วยการจำกัดสิทธิเสรีภาพในบางกรณีด้วยเหตุบางประการใดๆ ก็แล้วแต่จนล่วงเลยไปโดยไร้ขอบเขตจำกัด และขาดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน หรือการจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างเกินกว่าเหตุหรือมีลักษณะขัดต่อหลักความเสมอภาคเป็นสิ่งที่ยากจะยอมรับได้ ประเทศไทยเอง นอกจากรัฐธรรมนูญแล้วยังมีกฎหมายอีกหลายฉบับที่มีอำนาจในการควบคุมตรวจสอบหรือระงับการใช้สิทธิ เสรีภาพ ในการแสดงความคิดเห็นหรือการสื่อสารใดๆ อาทิ พระราชบัญญัติจัดตั้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550, พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550, พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 เป็นต้น กฎหมายเหล่านี้ให้อำนาจแก่ฝ่ายรัฐ ทั้งสิ้นที่จะเลือกใช้ดุลยพินิจว่าควรจะใช้กฎหมายพิเศษ เพื่อควบคุมหรือจำกัดสิทธิเสรีภาพของสื่อหรือไม่ การใช้ดุลยพินิจเหล่านี้ไม่สามารถกำหนดวัดได้อย่างชัดเจนถูกต้อง ถึงอย่างไรก็ตามสื่อมวลชนก็มีบทบาทสำคัญต่อสังคม และต่อรัฐในระบบเสรีประชาธิปไตย แต่ประเทศไทยมีการบัญญัติกฎหมายออกมาเพื่อควบคุมสื่อมวลชนมากเกินไปให้อำนาจฝ่ายรัฐเลิกใช้ตามอำเภอใจในดุลยพินิจของตน

ผู้เขียนเสนอแนะให้ปรับลดบทบัญญัติหรือยกเลิกกฎหมายบางฉบับบางมาตราลงเพื่อให้สื่อมีสิทธิ เสรีภาพ ได้อย่างจริงจังและมากขึ้น ให้คงเหลือเพียงข้อกำหนดในรัฐธรรมนูญไว้ก็เพียงพอ อย่างเช่นในประเทศสหรัฐอเมริกา ห้ามรัฐสภาออกกฎหมายใดก็ตามมาลิดรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชน ชัดเจนว่าสื่อมวลชนมีเสรีภาพอย่างกว้างขวางไม่ถูกควบคุมจากฝ่ายรัฐ และให้บัญญัติเรื่องการควบคุมสื่อมวลชนให้เป็นไปตามหลักความพอสมควรแก่เหตุ ไว้ให้ชัดเจน ในรัฐธรรมนูญ

กำหนดการจำกัดควบคุมสิทธิเสรีภาพไว้ 4 ประการด้วยกัน มาตรา 45 วรรคสอง คือ 1) เพื่อความมั่นคงของรัฐ 2) เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน 3) เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพเกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัวหรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลอื่น 4) เพื่อป้องกันหรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน เหล่านี้เป็นหลักการทั่วไปอย่างกว้าง ฝ่ายรัฐจะใช้ช่องว่างความกว้างในการตีความกฎหมาย เพื่อควบคุมเสรีภาพของสื่อมวลชนอย่างไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน

ประเด็นสุดท้ายรัฐควรสนับสนุนให้สื่อมวลชนมีพลังหรืออำนาจในการควบคุมตนเองทั้งทางด้านกฎหมาย ศีลธรรม หรือจรรยาบรรณ เพราะในปัจจุบันสื่อมีการแข่งขันที่สูงมาก และมีวิวัฒนาการรวดเร็ว และแยกออกเป็นหลายแขนง ฉะนั้นกฎหมายที่วางหลักไว้กว้างๆ น่าจะเป็นอุปสรรค หรือคาบสองคมต่อสื่อมวลชน

แต่สิ่งต่างๆ เหล่านี้ ต้องใช้เวลาในการพัฒนาต่อไปควบคู่กับวิถีทางแห่งการเมือง ในรัฐเสรีประชาธิปไตย ผู้ปกครองรัฐที่ใช้ระบบการเมืองเป็นตัวนำจะก่อให้เกิดปัญหาต่อสังคมและประเทศชาติอย่างมาก